

STORTINGET

Representantforslag 10 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Jenny Klinge, Emilie Enger Mehl, Sigbjørn Gjelsvik og Marit Arnstad

Dokument 8:10 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jenny Klinge, Emilie Enger Mehl, Sigbjørn Gjelsvik og Marit Arnstad om styrking av det lokale politiet

Til Stortinget

Bakgrunn

Den 10. juni 2015 vedtok flertallet på Stortinget politireformen. De strukturelle endringene innebar blant annet at antall politidistrikt ble redusert fra 27 til 12, og Politidirektoratet fikk ansvaret for å avgjøre hvilke lensmannskontor som skulle legges ned. Stortingsflertallet la til grunn at det ikke skulle stå igjen så få såkalte «tjenestestede» som 210. Før reformen var det til sammen 340 politistasjoner, lensmannskontor og politiposter i Norge. Nå er det vedtatt at 122 skal legges ned og syv nye skal opprettes. Antallet er dermed redusert til 225 nasjonalt.

Justis- og beredskapsdepartementet definerer i oppdragsbrevet (3/2016) konkrete oppgaver som skal legges til tjenestestedene, samt enkelte kvalitetskrav, i tråd med de føringer som fremgår av Prop. 61 LS (2014–2015), og som ble lagt til grunn ved Stortingets behandling av saken, jf. Innst. 306 S (2014–2015) og Innst. 307 S (2014–2015). Oppgavene som skulle tilbys, var at tjenestestedene skulle levere ressurser til vakt- og patruljetjenesten, ha publikumsekspedisjon, drive med kriminalitetsforebyggende arbeid og etterforske det store flertallet av straffesaker. I tillegg skulle de ha kontakt med samarbeidspartnere og utføre sivile rettspleie- og forvaltningsoppgaver. Når det gjelder kvalitet, ble det fremhevet at tjenestestedene skulle motta anmeldelser,

søknader og andre henvendelser, samt gi publikum veiledning om politiets tjenestetilbud og bidra til et kvalitativt løft for etterforskningsarbeidet. Tjenestestedene skulle lokaliseres slik at minst 90 pst. av innbyggerne i politidistriktet har maksimalt 45 minutters kjøretid til nærmeste tjenestested. De skulle videre ha fleksible åpningstider som skulle gjøre det mulig å få utført tjenester hos politiet utenfor kontortid minst én dag i uken.

Kravene har imidlertid endret seg underveis i prosessen. Bestillingen Politidirektoratet sendte til politidistriktene 1. juni 2016, viser at de nevnte oppgavene og kvalitetskravene likevel ikke skal gjelde hvert *tjenestested*, men hver *tjenesteenhet*. Kravene er med andre ord løftet ett nivå opp i strukturen, og dermed omgår en de kravene som opprinnelig ble stilt til lensmannskontorene. I politimestrenes tilrådinger til ny lokal struktur vises det til at Politidirektoratet har gitt føringer om at forvaltningstjenester og sivil rettspleie ikke inngår i minimumskravet per tjenestested. Om åpningstider står det at tjenestestedene skal være åpne minst to dager per uke. Det vil si at en risikerer at åpningstidene ved de gjenværende lensmannskontorene blir redusert, noe forslagsstillerne også har fått signaler fra enkelte politidistrikt om at de vil bli. Forslagsstillerne understreker at dette kommer på toppen av nedleggelsen av 122 lensmannskontor på landsbasis, og stiller seg sterkt kritiske til en slik svekking av nærpolitiet og de lensmannskontorene som står igjen etter at politireformen er gjennomført.

Da reformen ble vedtatt, ble det gitt et inntrykk av at det skulle skje en reell styrking av de lensmannskontorene som sto igjen etter gjennomføringen av reformen. Våren 2017 ble det klart at det etter reformen vil stå igjen 50 lensmannskontor med fem eller færre ansatte – inkludert sivilt ansatte – som politidirektøren

har sagt ikke kan forvente noen oppbemanning. Han har også uttalt at de minste tjenestestedene ikke vil være «fullservice tjenestesteder» (NTB 12. januar 2017). Forslagsstillerne viser til at en åpningstid på tre dager i uken ofte har blitt brukt som begrunnelse for å legge ned lensmannskontor, og frykter at den nye strukturen i praksis legger opp til flere nedleggingsrunder i fremtiden. Forslagsstillerne understreker at kontorene som har fem eller færre ansatte, også fortjener en styrking.

I vårsesjonen 2017 behandlet Stortinget to representantforslag som gjaldt politireformen. Det vises til Senterpartiets forslag i Innst. 211 S (2016–2017) og Innst. 491 S (2016–2017) med tilhørende merknader. Forslagene har fremdeles høy aktualitet da det høsten 2017 pågår prosesser i politidistriktene for å avklare organiseringen av driftsenhetene, inkludert hvilken bemanning disse skal ha.

I Dokument 8:35 S (2016–2017) fremmet representanter fra Senterpartiet blant annet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen.»

Justiskomiteens flertall, bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, støttet dette forslaget i Innst. 211 S (2016–2017). Følgende forslag ble dessuten fremmet i innstillingen:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Stortingets føringer følges opp og sikre at tjenestestedene er tilstrekkelig bemannet til å kunne være aktivt til stede der folk er.»

De to forslagene fikk støtte av Miljøpartiet De Grønne og Sosialistisk Venstreparti ved behandlingen av saken i Stortinget, men ble stemt ned av et knapt stortingsflertall bestående av Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Nå har disse tre partiene ikke lenger flertall i Stortinget.

I Innst. 491 S (2016–2017) fremmet Senterpartiet et mindretallsforslag om at det skal være stedlig lensmann ved hvert lensmannskontor. Selv om forslaget ikke fikk flertall, uttrykte andre partier støtte til forslaget under debatten om saken 21. juni 2017. Forslaget er på nytt aktuelt nå som en har fått signaler fra flere politidistrikt om at det legges opp til lensmannskontor uten stedlig lensmann.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for en reell styrking av de lensmannskontorene som står igjen etter gjennomføringen av politireformen.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at Stortingets føringer følges opp, og sikre at politiets tjenestesteder er tilstrekkelig bemannet til å kunne være aktivt til stede der folk er.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at hvert lensmannskontor skal ha en stedlig lensmann og tilstrekkelig bemanning til å løse oppgavene sine.

10. oktober 2017

Jenny Klinge

Emilie Enger Mehl

Sigbjørn Gjelsvik

Marit Arnstad